Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA PEKAJ VEČ KOT 2c NA DAN DOBIVATE "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvzemši sobot, nedelj in praznikov).
:: Čitajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

PERIODICAL DEPT. JAN 12 RECEIVED

No. 7 — Štev. 7 NEW YORK, MONDAY, JANUARY 12, 1942 — PONEDELJEK, 12. JANUARJA, 1942 Volume L. — Letnik L.

NEMŠKI UMIK IZ JUGOSLAVIJE

JUGOSLOVANSKI ČETNIKI IMAJO NA RAZPOLAGO ŠTEVILO AEROPLANOV. — REČENO JE, DA ZALOGA BENCINA IN BOMB JE DOVOLJ DO SPOMLADI

Proti koncu prejšnjega tedna so jugoslovanski četniki pogosto drzno napadli nemške zadnje straže, ki branijo umik nemške armade proti zimskim postojankam. Čete generala Draže Mihajlovića so zasedle postojanke, ki so jih izpraznili nemški in Nedićevi vojaki.

Kot pravi neko poročilo iz Ankare Mihajlevićevi armadi pomaga majhna jugoslovanska zračna armada. Aeroplani se dvignejo s skritih letališč v južni in osrednji Srbiji ter lete proti severu. Pred nekaj dnevi so bombardirali in s strojnicami obstreljevali Nemce severno od Kraljeva.

Letalci so zadeli več tankov in oklopnih avtomobilov ter so s strojnicami preluknjali vojaške truke in so se vrnili na letališče brez vsake izgube.

Jugoslavija ima le malo aeroplanov, toda so zelo učinkoviti in o njih se je izvedelo šele v septembru, ko so pričeli s svojimi operacijami. Letalci so večinoma bivši letalci jugoslovanske armade, ki so se po predaji jugoslovanske armade razkropili in poskrili po hercegovinskih in bosanskih gozdovih. Med temi aeroplani so angleški, nemški Messerschmidti in Heinkeli ter ruski lahki kombiniki, ki so prišli v Jugoslavijo v avgustu.

Dosedanje jugoslovanske operacije so bile največ osredotočene na poizvedovanje, vsled česar je general Mihajlović vedel za vsako gibanje nemške armade.

Jugoslovanski aeroplani so zelo zakriti in brez vsakega znaka. Letijo samo v slabem vremenu, ko so sovražni aeroplani večinoma na tleh, kadar pa niso v službi, tedaj so skriti med drevjem in grmovjem v bližini Mihajlovićevega glavnega stana.

Jugoslovanska zračna sila, predno so jo Nemci v aprilu lanskega leta skoro popolnoma uničili, je veljala za najboljšo in najbolj učinkovito majhno silo v Evropi. Jugoslovanski piloti so najboljši in se morejo primerjati z angleškimi. Po zatrdilu jugoslovanskih častnikov v tujini ima jugoslovanska zračna sila dovolj skritega gasolina za aeroplane, dovolj bomb in municije, da se more boriti do spomladi.

Jugoslovanska armada, ki stalno narašča, je sedaj v postojankah, ki jih je imela v septembru in obvladuje več sto kvadratnih milj zemlje v osrednji, zapadni in južni Srbiji, vključno Čačak, Užice, Valjevo, Krupanj in Zvornik ob Drini, zapadno od Šabaca in Kostro Mitrovica ter nekatere okraje okoli Kruševca, Paracina in južno od Kragujevaca v osrednji Srbiji.

Nemci pa so še vedno v Nišu, ki je najvažnejše železniško križišče na Beograd-Sofija železnici. Ravno tako so še v nemških rokah strateško zelo važni kraji v zapadni Srbiji in v Banatu, toda četniški aeroplani prihajajo tudi v te kraje in bombardirajo nemške postojanke, navzlic temu, da Nemci v Beogradu in Pančevu streljajo jugoslovanske talce.

AMERIŠKI GENERAL NA KITAJSKEM

Prebivalci Čunkinga so priredili svečan sprejem vojaški misiji Združenih držav.

Nemci priznavajo poraz

Nemšk propagandni minister Dietrich je priznal, da ima nem. armada strahovite izgube v Rusiji. — Pravi, da je položaj kritičen.

Nemška nacijska stranka se je poslužila posebnega sredstva, da zanika, da je prišlo do kake vstaje v notranjosti Nemčije.

Vnanji urad je opolnoči zbudil vse inozemske časnikarske poročevalce ter jim sporočil, da ni nobene resnice v poročilih o kakih nemirih v Nemčiji. To zanikanje pa je prišlo v času, ko uredniki vseh večjih nemških listov priznavajo, da je položaj nemških armad na ruski fronti zelo resen in celo kritičen.

Iz nemškega vnanjega urada je bil opolnoči poklican vsak poročevalec in mu je bilo odločno povedano, da v Nemčiji ni nikake vstaje.

Časnikarji, ki sami niso mogli poročati o nikakih nemirih ali izgredih, so se čudili, kako so prišli na Wilhelmstrasse na misel, da zanikajo kake vesti.

Sam načelnik Hitlerjevega tiskovnega urada dr. Otto Dietrich je v svojem listu "Allgemeine Deutsche Zeitung" v dolgem članku priznal da so nemške vojne operacije v zelo težavnem in celo kritičnem položaju. List priznava, da je bilo na ruski fronti ubitih toliko Nemcev, da je bilo vojaško poveljstvo primorano na fronto poslati stare ljudi in mlade fante. Toda čitatelje pozivlja, da naj zaupajo v svojega voditelja Hitlerja, ki je armade vodil k zmagam, in naj bodo prepričani, da se bo znal tudi sedaj izvleči iz velike stiske.

In ravno dr. Dietrich je 9. oktobra zatrobil v svet, da je Hitler pri Briansku in Vijazmi tako porazil Ruse, da je Rusija v vojaškem oziru popolnoma izločena iz vojne.

Dietrich odkrito priznava, da nudijo Rusi tako silen odpor, da ga Hitler ni pričakoval, toda največjo krivdo zvrača na rusko hudo zimo, vsled česar morajo nemški vojaki napenjati vsako svojo mišico, da morejo vzdržati tako velikanski pritisk.

Toda velika stiska je pričela prihajati na nemško armado tedaj, ko je Hitler odslovil vrhovnega poveljnika feldmaršala Walterja von Brauchitscha, ki je Hitlerju predložil svoj načrt, da se nemška armada za zimo umakne do Beležine, 400 milj zapadno od Moskve. Hitler pa o tem ni hotel ničesar slišati, temveč je zahteval, da armada prodira dalje v Rusijo in je sam prevzel vrhovno poveljstvo.

Todaj tedaj je bilo že prepozno. Zima je pritisnila nenavadno zgodaj in z veliko silo, še prelno so Nemci pričeli postavljati svoje zimske barake sredi decembra. Vsled neprestane ruske ofenzive, so morali Nemci zapustiti mnogo za zimo pripravljenih krajev. Na mnogih krajih so Nemci postavili lesene koče, kot jih imajo ruski kmetje.

Hitler pa še nikakor ni izgubil upanja v končno zmago. Po celi Nemčiji so v teku nabori za novo armado, ki bo spomladi pričela ofenziva proti Rusom. V armado celo kličejo mladeniče na Rumunskem, na Bolgarskem, na Norveškem in po baltskih državah.

Da nemškim častnikom pojema vera v zmago, dokazuje pismo, ki ga je s fronte pisal poveljnik neke protitančne baterije. Pismo med drugim pravi:

"Vsi naši pogovori in vse naše misli se sučejo okoli ene stvari: iti domov. Razmere so drugačne kot so bile lansko leto. Najboljše je niti misliti na kak dopust, da ne bo nikdo razočaran."

Nemci skušajo tudi na Hrvatskem dobiti prostovoljce za rusko fronto in obljubljajo za družino vsakega postovoljca $65 podpore na mesec, poleg tega pa bodo na fronti dobivali še posebno plačo poleg navadne plače.

Japonci so v svojem prodiranju proti jugu razširili svojo fronto, ko so izkrcali armado iz ladij in s padali na najhnemu otoku Tarakan, vzhodno od Bornea in na treh krajih na otoku Celebes. Ti otoki spadajo med Holandsko Vzhodno Indijo in imajo bogate petrolejske vrelce. Holandsko vrhovno poveljstvo naznanja, da sta bila potopljena dva japonska transportna parnika.

Ameriška armada pod poveljstvom generala MacArthurja se drži v močno utrjenih postojankah okoli Bataana severno od Manile. Včeraj so Japonci večkrat napadli te postojanke, pa so bili vsakikrat z velikimi izgubami odbiti.

Ameriški aeroplani so z bombami zadeli neko japonsko bojno ladjo južno od Filipinov. Amerikanski letalci s tudi pomagali Holandcem napadati Japonce, ko so se izkrcovali na Celebesu.

Ameriški in angleški aeroplani so uničili 26 japonskih aeroplanov v Thailandij. Na Malajskem polotoku pa Japonci vedno prodirajo dalje in so zavzeli Kualo Lumpur, 200 milj severozapadno od Singapura.

Poročila z Iztoka

Načrt za vpad v Južno Ameriko

Na Kubi je bil prijet španski agent. — Falangisti kujejo zaroto v južno-ameriških državah. Za vpad v Južno Ameriko je izdelan načrt.

Mehiška vlada ima v rokah zelo važne spise nekega tajnega agenta španske vlade, ki je z nekako bahavostjo povedal, kako je deloval v latinski Ameriki in v Združenih državah, da bi močna armada iz Južne Amerike vpadla v Združene države. Rekel je, da španska vlada in njene tajne organizacije v Ameriki delujejo na to, da pomagajo Nemčiji, da iz španskih kolonij v Afriki vpade v Južno Ameriko. Za ta vpad so bili že izdelani natančni načrti.

Francovo organizacijo v Južni Ameriki tvorijo španski falangisti, ki so kot nemški naciji ali italjanski fašisti in prejema denarno podporo iz Nemčije in Španske.

Francov agent je zelo izobražen in nenavadno inteligenten ter je celo preiskovalnim uradnikom skušal dokazati, da je Hitler s svojim "novim redom" na pravi poti. Prepričan je, da bo s Hitlerjevo zmago tudi obnovljena "Velika Španija."

Agent, čegar imena mehiška vlada ni izdala, je študiral na vsenčilišču v Heidelbergu v Nemčiji ter poleg španščine popolnoma obvlada nemščino, angleščino in francoščino.

Tekom španske državljanske vojne se je pridružil generalu Francu in je bil v njegovi poizvedovalni službi.

Francova poizvedovalna služba — Servicio Intelligencia Militar (SIM) — ga je kmalu po državljanski vojni poslala v Brazilijo, od koder je obiskoval še druge južno-ameriške države. Lansko leto je prišel v Združene države, v juliju lanskega leta pa je odpotoval v Mehiko, kjer je bil na ovadbo iz Washingtona aretiran.

Pri izpraševanju je agent zatrjeval, da je samo dobro za Mehiko, če so Združene države premagane.

Mehiška vlada mu je poznejе dovolila iti na Kubo, kjer so ga prijele ameriške oblasti. Tu se je izkazalo, da je bil že prej v Združenih državah, kjer je bil zaprt in je pobegnil iz zapora. Sedaj je v rokah ameriških oblasti.

Dalje je povedal, da so falangisti dobili mnogo orožja iz Španije in celo iz Združenih držav. Največ orožja pa so dobili iz Argentine. Odkrito je priznal, da je bilo njegovo poglavitno delo v Južni Ameriki organizirati močno armado proti Združenim državam in osvoboditi Južno Ameriko vpliva Združenih držav. Mehiške oblasti pričakujejo, da se bo v Mehiki proti koncu januarja pričela obsežna sabotaža, toda proti temu so popolnoma pripravljene. V ta namen so bile okoli tankov petroleja in cevi postavljene močne vojaške straže. Članom mehiške delavske federacije je bilo naročeno, da naznanjajo oblastim vsakega sumljivega delavca.

Rusi zavzeli Ljudinovo

Rusi so na jugozapadu osrednje fronte včeraj dosegli največji uspeh v sedanji ofenzivi, ko so zavzeli Ljudinovo, ki je najvažnejše železniško križišče ob Režev-Brijansk železnici. Na tem kraju so mehanizirani oddelki od Koželska prebili črto nemške 16. armade.

Rusi so tudi zavzeli Tihonovo Pustin, železniško križišče severno od Kaluge. S tem so Nemci v tem predelu izgubili zadnje važnejše mesto.

Kako važno je bilo Ljubinovo za Nemce, je razvidno iz tega, da so mesto trdovratno branili in so do zadnjega pošiljali v boj močne okrepitve, ki pa Rusom niso bili kos. Pri Ljudinovem so imeli Nemci velikanske izgube.

Izdatno rusko poročilo pravi, da so imeli Nemci od 16. novembra dalje naslednje izgube: 400,000 mrtvih, 2800 tankov, nad 4500 topov in nad 30,000 motornih vozil.

— — —

Ruski general padel

Geneal Lev Dovator poveljnik druge kozaške kavalerijske divizije, ki je pred tremi tedni za svoje zasluge prejel naslov "junak Sovjetske unije," je bil ubit na osrednji fronti.

General Dovator je že drugi ruski general, ki je padel na tej fronti. General Ivan Panfilov, poveljnik prve moskovske motorizirane infanterijske divizije, je padel v novembru.

— — —

Ruski Božič

Ruski Božič 8. januarja, je bil ravno 200. dan rusko-nemške vojne. Velike množice ljudi so se zbrale k polnočnici po vseh cerkvah.

V Kujbiševu, sedežu sovjetske vlade, je v Džeržinskijem klubu 3000 mladih delavcev priredilo zabavo za otroke.

V cerkvah je bilo mogoče opaziti može in žene v srednji starosti, ko so prižigali sveče pred iskoni (podobami), da so mislili na svoje sinove, ki so na fronti.

Pri prireditvi za otroke ni bilo opaziti ničesar, kar bi bilo proti veri.

V gledališču so priznani umetniki vprizorili igro, v kateri "Oče Mraz" grabi Nemce s svojimi mrzlimi rokami, — "Sneg" s trakom Rdečega križa je ranjenega medveda obvezal. Ob koncu predstave je nek igralec predstavil Stalina, ki je držal majhnega otroka v svojih rokah.

PREMEMBA V OBRAMBNEM ODBORU

to, da Fiorello La Guardia, kot župan največjega mesta v Združenih državah ne more v polni meri izvrševati svoje naloge kot predsednik obrambnega odbora (Office of Civilian Defence — OCD), poveril obrambo vojnemu departmentu, je bil kot namestnik La Guardie imenovan profesor na Harvard vsenčilišču James M. Landis, ki se je takoj odpovedal svojemu profesorskemu mestu.

Landis bo dobival $10,000 na leto. La Guardia ostane še dalje predsednik načelnik obrambnega odbora, Mrs. Eleanor Roosevelt, predsednikova soproga, pa podpredsednica.

Določbe za ovražne tujce

Zvezni pravdnik Harold M. Kennedy v Brooklyn, N. Y., je objavil določbe, kako morejo potovati sovražni tujci. Registriranimi sovražnim tujcem je dovoljeno v metropolskem okrožju hoditi na delo in z dela ali v šolo. Kdor pa hoče potovati izven metropolskega okožja, si mora preskrbeti dovoljenje, ki je veljavno za pet tednov. Kdor pa hoče iti na kako izvanredno pot izven New Yorka, mora na urad zveznega pravdnika vložiti prošnja saj en teden pred nameravanim potovanjem.

Darlan odslavlja častnike

Odkar je bil v nezgodi z aeroplanom ubit vojni minister general Huntziger in je ministrski podpredsednik admiral Francois Darlan postal obrambni minister, je že bilo odpuščenih 42 francoskih visokih častnikov. Darlan pravi, da hoče s tem "pomladiti" francosko armado.

Maršal Goering baje pod stražo

Neko poročilo iz Ankare pravi, da je Hitler Gestapu naročil, da naj "poveča" svojo pažnjo nad feldmaršalom Hermannom Goeringom, katerega je Hitler določil za svojega naslednika.

Poročilo pravi, da je Gestapo policija nedavno izvedela, da je imel Goering važne razgovore z vojaškimi poveljniki. Poročilo iz Švice pravi, da so postali odnošaji med Hitlerjem in Goeringom zelo napeti, odkar je bil odslovljen feldmaršal von Brauchitsch. Hitler se je baje izrazil o nezmožnosti nemške zračne sile, čije poveljnik je feldmaršal Goering.

Poročila tudi pravijo, da je general Udet poleti poslal tovarnam mnogo železne rude za izdelovanje aeroplanov. Pozneje pa je prišlo na dan, da je bila ruda zelo slaba in da so se aeroplani, ki so bili napravljeni iz te rude, kar prelomil v zraku in so treščili na tla. (Gen. Udet je bil ubit koncem leta 1941 [illegible] preiskušnji skrivnostnega [illegible] za aeroplane.—Op. ured.)

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly $6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za četrt leta $1.50. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50. Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 3—1242

NEVTRALNOST ARGENTINE

V četrtek, 15. januarja se v Rio de Janeiro v glavnem mestu Brazilije, prične konferenca ameriških držav. Argentinski vnanji minister Enrique de Ruiz Guinarzu je pred dnevi izjavil, da bo Argentina v sedanji vojni še dalje ostala nevtralna.

"Naša Amerika," je rekel, "mora bititi ohranjena za mir, delo in človeško upanje."

Vse take želje so priporočljive in zaželjive v Argentini, kot so tudi v Združenih državah in v vsaki drugi državi.

Združene države v tej vojni ne žele nič drugega, kot ohraniti Ameriki mir, delo in človeško upanje."

Toda zgodilo se je, da smo se poučili o nekaterih dogodkih, ki Argentino niso zadele. Njena nevtralnost do osišča ne prinaša ničesar za mir; to tudi ne bi bilo mogoče, ako bi sploh bila kaka nevtralnost mogoča.

Nikdo pa ne verjame, da bi Argentina vedno mogla ostati nevtralna in tudi argentinski narod ve, da dolgo ne more ostati nevtralen.

Vendar pa je do sedaj svetovna vojna mnogo bolj prizadela Argentino kot pa Združene države, kajti izgubila je vso trgovino z evropskimi državami. Združene države pa ji v tem morajo pomagati s tem, da kupijo od nje žito in meso. Mir v Evropi bi ji seveda zelo pomagal, kajti veliki in lačni trgi bi ji bili takoj odprti.

Miru pa ni mogoče doseči, če si ga samo želimo. Pa tudi nacijski mir ne bo oživil argentinske prosperitete. Ravno nasprotno: ako bo sklenjen Hitlerjev mir, bo Argentina prišla pod nadvlado Nemčije, ne da bi stopil na njeno zemljo le en nemški vojak.

Argentina je vsa leta imela na krmilu državnike, ki so bili vedno zelo naklonjeni nacijem in fašistom, kakor je tudi sedanji vnanji minister Ruiz-Guinazu. Vendar pa upamo, da bo tudi v Argentini še prišel do veljave ljudski glas, ko bo ves narod jasno povedal, da je rešitev in bodočnost Argentine samo na strani držav, ki se danes bore proti državam osišča.

PREMEMBA ČASA

Poslanska zbornica je s 67 glasovi proti 20 sprejela predlogo, da se po vseh Združenih državah pomakne čas naprej za eno uro. Zbornica je obenem sklenila, da je novi čas uveljavljen 20 dni po sprejemu postave in bo v veljavi 6 mesecev po končani vojni.

Predloga je bila poslana v senat, ki je že prej sprejel predlogo, po kateri je predsedniku dana oblast, da čas potisne za vse, ali pa samo za nekatere države, eno ali dve uri naprej, ali pa nazaj.

Predlogi je nasprotoval samo demokratski poslanec iz New Yorka Wadsworth, ki je rekel, da je prememba časa zelo neugodna za farmerje.

MRS. ROOSEVELT POVABILA ADAMIČA.

Mrs. Eleanor Roosevelt, predsednikova soproga je za jutri povabila Louisa Adamiča na kosilo v Belo hišo. Njena tozadevna brzojavka se glasi:

"Louis Adamic,
Milford, N. J.

Rada bi imela razgovor z Vami in bi rada videla, ako bi hoteli v torek 13. januarja kositi z menoj v Beli hiši in bi potem šli na simfonični koncert v Philadelphiji. Seveda, ako bi želela priti Mrs. Adamic, me bo zelo veselilo.

Eleanor Roosevelt."

Lahi imajo težavno stališče

Rimska radio postaja je sporočila, da je v bojih z gerilskimi četami v Jugoslaviji, na Grškem in v Albanij bilo ubitih več Italjanov, kot pa jih pade na ruski fronti.

Poročilo pravi, da je v vseh treh balkanskih državah bilo ubitih 388 Italjanov, ranjenih pa jih je bilo 47. Na ruski fronti pa jih je bilo ubitih 237, ranjenih pa 643. V severni Afriki jih je bilo ubitih 618, ranjenih pa 620.

Pegasti legar v Nemčiji

Angleška radio postaja poroča, da se je pegasti legar razširil po Nemčiji. Postaja je naznanila:

Pegasti legar se je razširil po Nemčiji. Dokaz? Poročilo nemških zdravstvenih oblasti."

"Ta poročila kažejo: da se je že pred več meseci pojavil pegasti legar med nemškimi vojaki na ruski fronti, v baltiških državah v vzhodni Poljski in v Ukrajini. Nato pa se je legar čez mejo razširil proti zapadu v Nemčijo. — Vojaki, ki so prišli na dopust, so prinesli bolezen s fronte in sedaj se širi po celi Nemčiji."

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

Radi pravilneje orijentacije

Rev. K. ZAKRAJŠEK.

Pod tem naslovom je pittsburški srbski dnevnik "Srbobran" dne 21. novembra priobčil daljši članek proti Slovencem, kjer omenja tudi moje ime in trdi stvari, ki so popolnoma neresnica in laž.

Sicer je na ta članek naš narodni voditelj minister dr. Krek, podpredsednik jugoslov. vlade v Londonu, čutil potrebo, da je brzojavno odgovoril v slovenskih listih. Vendar, ker se po tem članku te stvari posneli tudi drugi, slovenski in hrvatski listi, sem dolžan slovenski, hrvatski in srbski javnosti dati svoje pojasnilo.

Člankar trdi, da "sem popolnoma pridobljen za takozvano katoliško federacijo" srednje Evrope. Kakšna je ta federacija?

Že od začetka sedanje vojne, pa tudi preje nekoliko let, ko se je pokazalo, da bo treba Evropo po tej vojni popolnoma preurediti, da bo mir v Evropi in na svetu zagotovljen, so se pojavili med državniki sveta razni načrti, kako se naj ta preureditev izvede. Tako je nastala že cela vrsta takih načrtov. V našem State departmentu sem slišal, da jih imajo tam že trinajst.

Že leta 1939, ko sem se vrnil iz zadnjega svojega obiska Amerike, mi je pokojni dr. Korošec povedal, da se boji za Slovenijo, ako bi se Jugoslavija razbila. Za ta slučaj je baje načrt, ki ga je on imenoval "angleški načrt", da se ustanovi v srednji Evropi nova državna unija, zveza držav, federacija, v katero naj pride tudi Slovenija. To federacijo imenujejo nekateri tudi podonavsko federacijo. Katere države naj bi prišle v to zvezo, mi dr. Korošec ni povedal. Vem se pa danes, da ima ta načrt več varijant, in razni predlagatelji imenujejo različne države. "Srbobran" našteje: Slovenijo Hrvatsko, Madžarsko, Avstrijo in Bavarsko. Drugi imenujejo še Češko in Slovaško. Vsi načrti pa imenujejo v tej federaciji Slovenijo. Zakaj naj bi bila ravno Slovenija v nji, mi je pojasnil dr. Korošec: "Ta federacija, ako bo nastala, bo morala imeti morje, katerega ji pa morejo dati samo tisti, ki ga imajo — to smo mi, Slovenci".

Ta federacija bi ne bila drugega, kakor obnovitev stare bivše Avstrije.

Ker so pa države, ki bi prišle vanjo, katoliške, jo nekateri imenujejo tudi 'katoliško', kakor jo imenuje tudi "Srbobran."

In za ta načrt ureditve srednje Evrope, za tako rešitev slovenskega vprašanja v tej podonavski ali katoliški federaciji, sem jaz po pisavi "Srbobrana" "popolnoma pridobljen".

Kdor me pozna, ta se tej trditvi smeje in jo smatra za navadno predpustno šalo. Bil sem od svojih dijaških let vsikdar velik Slovan in Slovenec in zato velik nasprotnik Avstrije in vsaki zvezi Slovencev z Nemci in Madžari. Ameriški Slovenci se gotovo še vsi spominjajo iz zadnje svetovne vojne, da sem bil takrat med ameriško slovensko duhovščino in med njimi ravno jaz tisti, ki sem se najbolj izpostavljal pri delu za razbitje Avstrije in ustanovitev Jugoslavije. Dal sem se pri Slovenski Narodni Zvezi izvoliti za zastopnika slovenskega naroda v Wilsonov Yugoslav National Council v Washingtonu, skupaj s pokojnim Pavlom Schnellerjem, predsednikom KSKJ. Nekateri so mi to moje delo takrat zelo zamerili. Povem naj tajnost, da sem takrat, ko sem bil edini slovenski časnikar, ki sem temu gibanju ob prihodu dr. Marušiča in dr. Vošnjaka odprl svoje liste in tiskarne, samo z enim člankom v "Ave Maria" proti Avstriji in za Jugoslavijo izgubil nad 400 naročnikov, ki so mi list vrnili in naročnino ustavili. Če vzamete, da je bila takrat naročnina "Ave Maria" $3.00, je znašala tako moja letna izguba in žrtev za prepričanje $1.200. Pa se je nisem ustrašil in mi ni prav nič spremenila prepričanja, čeprav sem prav takrat ustanavljal lastno tiskarno (sedaj Edinost v Chicagu) in toliko izgubo zelo bridko čutil in zelo težko prenesel in imel zelo grenke ure.

Danes naj sem pa naenkrat "potpuno zadobljen za to misel in naj to miselj širim." Kolika neumnost! Ravno nasprotnega prepričanja sem, da je danes bolj kot kdaj preje, dolžnost vseh Slovencev, da se ravno taki rešitvi svojega vprašanja z vso silo upro. Prav tega prepričanja je bil tudi naš narod doma, ko sem odhajal. Če je bilo morda res dosedaj med Slovenci že kaj simpatij do Avstrije, so danes, po zverinskem početju Nemcev po Štajerskem in Gorenjskem, tako korenito ozdravljeni, da bi šli raje, ne vem kam, samo z Nemci, samo z Avstrijo nikdar več. Kdor je videl današnje trpljenje Slovencev pod Nemci, kakor sem ga jaz, ta bo vedel. Značilno za nas Slovence je tudi to, da se Madžari toliko trudijo za ta načrt. Toda, kakor se Nemci do danes niso spremenili v svojem sovraštvu do Slovencev, kar tako bridko čuti narod doma, tako se tudi Madžari niso, nasprotno sta se oba še poslabšala.

Nekateri listi trdijo, da je za to katoliško federacijo tudi Vatikan. Jaz tega ne vem. Toda ravno to so pa spravili "Srbobran", "Hrvatski Svet" in tudi nekateri slovenski listi v zvezo z mojim prihodom v Ameriko, zlasti ker sem moral iti skozi Rim, da sem nekak odposlanec Vatikana, ki me je baje poslal, da tu delam za to federacijo.

Kakor bi bilo za me gotovo častno, ako bi bil res odposlanec naše najvišje cerkvene oblasti, tako pa moram vendar odločno zanikati, da bi bilo kaj resnice na tej trditvi. Vatikan za me niti ne ve, še manj ve, da sem v Ameriki. Če sem moral iti sem v Ameriko skozi Rim, sem to moral samo radi tega, da mi je ameriško poslaništvo v Rimu moglo izposlovati dovoljenje za izhod iz Italije. V Rimu nisem bil v Vatikanu, razun enkrat v cerkvi sv. Petra, niti sem se sestal s komurkoli iz uradnega Vatikana, da bi mogel o tem načrtu govoriti, ali saj slišati.

II.

Če dalje "Srbobran" v tem članku trdi, da je "vaspitanje slovenačkih masa jeste pre svega katoliško, pa tek onda slovensko," da "zbog čega slovenačka gravitira svome verskom stožeru, a tek onda svojoj matici," pokaže samo, da je pisatelj članka vseh dvajset let zanemaril svojo dolžnost, da bi poznal Slovence in slovensko vprašanje.

Slovenci so res katoliški narod in si svoje vere ne bodo dali vzeti nikdar. Preveč namreč dobro vedo, kako je bil ravno katolicizem tisti, ki jim je ohranil jezik in narodnost. Dolga stoletja slovenski narod ni imel svojih šol in ne svoje pisane besede. Njegova inteligenca je govorila in pisala samo nemško in latinsko. Narodov jezik je smatrala za manjvreden, da, zanjo poniževalen, ker je bil "jezik kmetavzarjev," kakor je rekala. Ves čas je pa naš narod s svojim slovenskim duhovnikom skrbno čuval svoj jezik v svojih cerkvah in svojih hišah, njegova duhovščina je po svojih župniščih zbirala mladino, jo učila slovenščine in ji vcepljala ljubezen do jezika, do zemlje in do naroda. Tako se je slovenski narod ohranil. Vse to dobro ve slovenski narod. Zato je pa "vaspitanje slovenačkih masa" oboje obenem in skupaj: katoliško in slovensko, slovensko in katoliško. Prav zato pa "gravitira Slovenačka samo svojemu slovenskemu centru, slovenski matici," in ji kakih novih politično-katoliških centrov ni treba.

V zvezi s tem prepričanjem o "podonavski federaciji," v katero hočejo nekateri vkleniti Slovenijo, sem pa govoril o samostojni (ne pa neodvisni) državi Sloveniji, katero hočejo Slovenci doma, če bi res federalistično urejene Jugoslavije s Slovenijo več ne bilo, raje, kakor da bi se dali povezati v kake nove zveze s svojimi tisočletnimi sovražniki.

III.

Dalje trdi "Srbobran", da sem "isticao" svoje prepričanje vsem, s katerimi sem prišel "v dodir, čak i Srbima," da je "Slovenačka konačno razkrstila sa Jugoslavijom."

Odkar sem se vrnil, še nisem imel priliko s kakim Srbom se razgovarjati o naši politiki, izvzemši ministra Kosanoviča, ki me je v New Yorku povabil k sebi na obed. Tam sva govorila tudi o velikih napakah, ki so se delale v Jugoslaviji, ki so ustvarjale nerazpoloženje pri ljudstvu tudi proti državi, o sedanjih težavah med Srbi in Hrvati, toda tudi o tem, kako jih sedaj popraviti. Priznam pa, da sem takrat njemu, kakor tudi Slovencem, s katerimi sem govoril o naši politiki, rekel, da sem slišal doma pred odhodom mnenje, da take (t. j. centralistično in diktatorsko urejeno) Jugoslavije nikdar več! To pa trdim tudi sedaj in tega ne trdim samo jaz, temveč trdijo vsi, Jugoslavijo ljubeči Srbi, Hrvatje in Slovenci, in se je v tem smislu izrazil tudi kralj Peter II. sam 6. sept. 1941 ko je govoril samo o novi Jugoslaviji, ki bo zgrajena drugače, kakor stara. Če bi se govorilo o "razkrstenju", potem samo taki članki o tem govore, kakoršni so članki "Srbobrana", ki napadajo Hrvate in Slovence. V čast pa je našemu slovenskemu časopisju v Ameriki, ki je vse te napade na Slovence majestetično odbilo — z molčanjem. Tudi jaz bi bil molčal, ko bi moje osebno dobro ime ne bilo napadeno.

V nekaterih listih se mi podtikajo tudi simpatije do Italije.

Tudi glede tega ni treba veliko dokazovanja, kako neumna izmišljotina je. Do sedaj še nisem dal niti najmanjšega povoda, da bi me kdo mogel tega samo sumničiti. Glede mojega "italijanstva" naj povem, da me je leta 1940 italijanski konzul v Ljubljani obdolžil zarotništva proti Italiji. Baje sem bil član odbora "vodilnih" Slovencev, v katerem je imenoval pokojnega ministra dr. Kulovca, dr. Besednjaka, dr. Kuharja in mene. Ta odbor je baje dobil nalogo, da dela doma in v Ameriki za odcep Trsta in Primorja od Italije. Ko bi bil danes še doma, bil bi jaz gotovo glavni obtoženec v zadnjem tržaškem procesu. In kaj bi me čakalo, je jasno. Devet so jih ustrelili.

Sicer pa ni treba nikakih zagovorov, in je ta zadnji, ki ga objavim, in tudi nikakih mojih političnih veroizpovedanj.

Imam glede marsičega svoje misli, do katerih so me privedle velike življenjske izkušnje. Toda deset tisoč in še več Slovencev, ki so me poslušali na mojih predavanjih leta 1939 in sedaj, in ki so čitali poročila o teh predavanjih, ki so čitali moje članke "Po dvanajstih letih," vedo, kaj je moje prepričanje. Jaz nisem človek, ki bi zajčje skrival svoje prepričanje ali svoje misli. Povem pa naj bo komu všeč ali ne. Toliko sem že star in izkušen, da vem, kaj govorim. Sem pa tudi toliko Američana, da trdno verujem v eno izmed največjih dobrin naše lepe demokracije — free speech. — svobodo govora, in si tega ne dam kratiti od nikogar. Amerika je ponosna na ta biser svoje svobode, jaz pa tudi.

Note

za

PIANO-HARMONIKO

ali

KLAVIR

SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
KOLO
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTICICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERIŠ
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za $1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:

Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

KUPITE
DEFENSE SAVINGS BONDS
in STAMPS

Zopet sprejemamo naročilo za to zanimivo knjigo.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo $2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street : New York, N. Y.

Zopet sprejemamo naročilo za to zanimivo knjigo.

To in Ono

V teh razburljivih dneh je dolžnost vsakega zavezati se v službo naroda, da "Vlada naroda, od naroda, za narod, ne izgine iz zemlje."

*

Ali ste že kupili Defense Bond, katerega ste se odločili kupiti še ta mesec?

*

Dekle je tako razmotrivala: "Fant, ki ga bom jaz poročila, mora biti junaški kot lev, pa ne pridržen; lep kot grški bog Apollo, pa ne ošaben; pameten kot Solomon, pa ne pohleven; mora biti prijazen z vsako žensko—ljubiti pa mora samo mene.

*

Znani ameriški pisatelj Mark Twain je enkrat rekel: "Laž lahko potuje okrog sveta in zopet nazaj, predno se resnica obuje.

*

Fred Allen znani humorist je pred kratkim ugotovil, da so nogavice napravljene iz nove tvarine "nylon," ki je napravljena iz premoga, vode in zraka.

Kako pa more potem dekle razsoditi, ko dobi luknjo v nogavici, ako se lušči premog, voda pušča, ali če ima "blowout" v zraku.

*

Pravijo, da se nobena ženska ne dela norca iz moškega, pač pa mu da priložnost, da sam pokaže svoje naravne možnosti.

*

Študent je vprašal znanega bakterijologa (raziskovalca bacil), ki je že dosegel lepo starost, komu lahko prišteva svoja leta. Profesor mu je pa odgovoril, da je vse bilo odvisno od tega, ker je bil rojen predno so bacile našli.

*

Ameriški mornariški department ne odobruje, da se mladi mornarji dajo tetovirati s slikami krasotic. Ako že ne morejo to opustiti, pa priporoča, da ima dekle na sliki kopalno obleko ali bujne lase.

*

Newyorški rojaki! Podčrtajte dan 25. januarja na stenskem koledarju. — To je dan, ko bo priredil znani slovenski baritonist Mr. Anton Šubelj koncert v pomoč Slovencem v stari domovini. Sin slovenske zemlje bo prinesel v slovensko srce vso milobo, ki jo more izvati slovenska pesem.

Že dolgo je tega, ko je Mr. Šubelj nastopil pred slovensko javnostjo v New Yorku, slehernemu je pa še v spominu lepota njegovega petja. Mr. Šubelj ni samo dober pevec, pač pa tudi izvrsten uprizoritelj.

Rojaki, ako boste prisostvali koncertu v Slovenskem Domu v Brooklynu na 25. januarju, boste imeli poleg sebe nevidnega gosta—slovensko siroto. Razveselite jo s svojo navzočnostjo!

(Prvotno je bilo poročano, da se koncert vrši 18. januarja, pravilno bi moralo biti 25. jan.)

*

KUPUJTE
DEFENSE SAVINGS
BONDS
in
STAMPS

*

Prebivalci New Yorka pojedo 40,000,000 funtov živeža na dan. Za prevoz tega živeža je treba 15 milj dolg vlak 1650 železniških vozov.

*

Benetke stoje na 100 otokih. Samo v Jamaica zalivu pri mestu New Yorku je 200 otokov.

Kratka Dnevna Zgodba

EDUARD SAS:

ČAST

Državni pravdnik je vzel s seboj domov listine Margarete Kadar in se globoko zatopil vanje. Po večerji se je zaklenil v svojo pisarno, vlil precej ruma v čaj, si prižgal smotko, vedoč, da ne bo z obtožnico do jutranje zore gotov. Naslonil se je nazaj in v duši se mu je še enkrat ponovil ves dogodek. Še noben slučaj ga ni tako zanimal kot zadnji, ki je povzročil v celem mestu velikansko senzacijo. Vseučiliškega profesorja dr. Gabrijela Korponaya. najboljšega zdravnika daleč na okoli. zeta bogatega tovarnarja Halera, so našli umorjenega pri nekem dekletu. Državni pravdnik si je predstavljal v mislih razkošno opremljen budoir. Dišalo je po močnem parfumu Težke zavese, snežnobelo posteljo. po stenah slike in fotografije. Na tleh je pa ležal v krvi umorjeni mož, star kakih petintrideset let. Morilno orožje dolg nož za papir, je ležalo v kotu med palmami. Gotovo ga je vrglo dekle tja, ker jo je navdal pogled na mrtvega z grozo. V drugem kotu je stala junakinja te strašne drame, in njen obraz je bil bolj bled kot obraz mrtveca. Bila je ena onih očarljivih žensk, ki se jih dan na dan vidi po nočnih kavarnah, zabavališčih in plesiščih.

"In zakaj je bil profesor umorjen?" je spraševal samega sebe državni pravdnik. Da bi ga oplenila in pobegnila z njegovim denarjem? To ni bilo mogoče, ker so našli listnico nedotaknjeno pri njem. Sicer je pa dekle takoj po umoru prihitelo na policijo in prosilo komisarja, da naj gre žnjo. Kako se imenuje tista, ki ji je potisnila morilno orožje v roke?

Na to vprašanje je odgovorila sama pred preiskovalnim sodnikom. Toliko moči ni imela, da bi spovedala stoje, prinesti so ji morali stol da je sedla.

Državni pravdnik je izpil polovico čaja, potem pa vzel v roko izjavo, ki jo je podala obtoženka, in začel brati:

"Imenujem se Margareta Kadar, rojena sem bila v Seckseharvaru in sem stara 28 let. Moj oče je bil uradnik na posestvu barona Somkuthy-a. Vzgojila me je njegova gospodinja, ker je moja mati umrla kmalu po mojem rojstvu. Tudi oče me je hitro zapustil, nakar so me vzeli k sebi sorodniki Korponayevi. Stari je bil advokat in zelo vdan pijači. Pil je, in ko mu je primanjkalo denarja, je zapravil denar svojih klientov. Posledica tega je bila, da so mu prepovedali izvrševati advokatsko službo. Šli smo v Budimpešto in se nastanili v neki zapuščeni hiši. Pri neki priliki se je bil stari tako napil, da je obležal na cesti. Prepeljali so ga v bolnišnico kjer je za par dni umrl.

"Potem je pa sin vzdrževal družino, kaj ne?" jo je vprašal preiskovalni sodnik.

"Ravno nasprotno,, gospod sodnik," je odvrnila obtoženka. "Čeravno ni lepo, moram priznati, da sem ga vzdrževala jaz Gospod sodnik, ne smete me razumeti napak. Govorim o poštenem zaslužku. Podnevi sem šivala v tovarni, ponoči pa doma. Moja vzgojiteljica, naj počiva v miru — ni bila posebno trdega zdravja. Njeno edino upanje je bil sin, ki je študiral takrat na univerzi. Vsi smo se tolažili z mislijo: Ko bo enkrajt postal doktor, se nam bo začelo dobro goditi. Stara ženica me je večkrat prijela za roko ter se čudila moji vztrajnosti. Zaslužila sem veliko več kot moje sovrstnice in to se ji je nekam zdelo čudno. Približal se je dan, ko je napravil njen sin Gabrijel zadnji izpit in dobil doktorsko diplomo. Tega dne sem se bala bolj kot svoje smrti. Vse je bilo že pripravljeno za poroko. Niti omenjati ni namreč treba, da sva se kot mlada človeka zaljubila in da je bila tudi njegova mati zadovoljna s tem razmerjem. Po navadi je prišel tih in ponižen, tisti dan je pa stopil zmagonosno skozi vrata. Približal se mi je in me prijel za roko.

"Margareta," je rekel "dolgo sem čakal tega trenutka, od sedaj za naprej boš moja za vedno."

Jaz sem pa sklonila glavo, rekoč: "Gabrijel, jaz ne morem postati tvoja žena."

"Zakaj ne?"

Nekaj časa sem se obotavljala. ker sem pa vedela, da moram z resnico na dan, sem mu možko odvrnila: "Vaša želja je. da dobite čisto in nedolžno ženo."

Stopil je korak nazaj.

"Kaj govoriš?"

"Resnico!"

V očeh se mu je videlo, da noče verjeti. da ne more verjeti. Slednjič je vzdignil roke in vzkliknil:

"Nesramnica!"

Ta beseda mi je pognala vso kri v glavo. Planila sem pokoncu in zakričala:

"Da, brez časti sem, toda ali veš zakaj? Vaš kruh, vaše obleke, tvojo diplomo, da tvojo diplomo, sem kupila s svojo častjo."

V neskončnem obupu sem mu povedala vse. Trgovec, pri katerem sem delala, ni bil veliko vreden človek. Zaslužila sem malo, v hiši je bilo jelo primanjkovati kruha Kaj sem hotela. vdala sem se mu.

Mladi zdravnik je začel hoditi sem ter tja po sobi. "Strašno, strašno. Kaj si vendar storila! To bi se ne smelo zgoditi za ves svet ne! Boljše bi bilo. da bi vsi glada pomrli. Ne, moja diploma ni bila toliko vredna!"

Stresla sem se in stopila proti vratom.

"Kam greš?"

"Kam? Ne vem. Vem samo to, da ne morem več ostati tu."

Zgrabil me je za roko.

"Ostati moraš. Brezčastnica si, toda jaz bi bil še bolj brezčasten, če bi te pahnil sedaj od sebe. Moja dolžnost je, da te vzamem za ženo."

Poljubil me je na čelo.

Zdrznila sem se. Ta poljub je bil malo prehladen. Poljubiti in objeti me je skoraj moral, ker mi je bil veliko dolžen. Njegova dolžnost je, da me vzame za ženo. V teh besedah je bila zapopadena vsa nesreča najinega bodočega življenja. Hotela sem mu takoj povedati. toda v istem hipu se je vrnila domov mati z njegovo mlajšo sestro Gizo. Komaj sta nosili, toliko je bilo različnih jedil in obleke. Jaz sem pa stekla po stopnicah. In začela sem hoditi po poti, odkoder ni več vrnitve.

Državni pravdnik si je bil natočil že tretjo čašo čaja in bral naprej.

Priznati moram, da sem imela precej čudne misli. ko sem zapustila hišo. Prepričana sem bila skoraj, da bo prišel za menoj in me prosil, da naj grem ž njim. Zakaj ga ni bilo, zakaj me ni rešil iz blata? Vredna sem bila te rešitve.. V mali sobici sem se preživljala s poštenim delom in čakala svojega Mesijo. Ker pa ni bilo odrešenika, sem vrgla pošteno delo v kot in sem se zagnala v naročje prvemu, ki sem ga srečala na cesti. In zakaj ni bil prišel pome? Skoraj gotovo je odobraval, ker sem krenila na svojo pot. Mogoče je bil še celo vesel. Prav za prav pa ni bil prisiljen vzeti v zakon ubogo šiviljo in še nepošteno povrhu. Da bi me vzel on, ki je vendar diplomiran zdravnik! In res se je poročil s hčerjo bogatega trgovca. Nekega večera sta mi prišla v ozki ulici nasproti. Videla sem, kako je prebledel, kako se me je vstrašil, boječ se, da bi ga ne nagovorila in mu napravila javen škandal. Jaz sem pogledala vstran in šla molče dalje. Še to sem mu zamogla oprostiti. še to!

Državnega pravdnika je zadeva čimbolj zanimala.

Danes dopoldan je prišel k meni neki postrešček. Skrivnostno mi je rekel, da bi me rad obiskal ugleden gospod. Zvečer namerava priti, potihoma, da bi ga nikdo ne videl. Zganila sem z rameni in rekla, da me bo veselilo. Zvečer je res nekaj narahlo potrkalo. Vrata so se odprla in na pragu se je prikazal on.

Ležala sem na divanu in se mu nisem mogla dovolj načuditi Mučila me je strašna radovednost. Kaj hoče z menoj, kaj namerava. Slednjič sem skočila z ležišča in šla proti njemu.

"Ali si res ti? Ti prihajaš k meni zaradi . . . In postreščka si poslal k meni. k svoji prejšnji nevesti . . ."

Vsa kri mi je šinila v lica in v zadregi je začel nekaj jecljati.

"Margareta. ljubim te. vedno sem te imel rad. Pred kratkim sem te srečal. na cesti in videl, da si lepša kot si bila nekoč. Neskončno sem zahrepenil po tebi. Moral sem priti. Dovoli. da, te objamem."

Hujše. kot udarci z bičem so me zadele te besede.

"Ti me ljubiš!" sem zakričala. "Taka je torej tvoja ljubezen! Poglej te roke! Koliko časa so te vzdrževale! Če bi njih ne bilo, bi ne bil to, kar si. Moje duše nisi hotel imeti, kakor žena sem ti bila prenizka, samo kot ljubica bi ti bila po volji Zaradi tebe sem postala brezčastna a sedaj hočeš to brezčastnost izrabljati. Ali misliš, da sem pozabila na preteklost in da sem radovedna kakšnega kavalirja se boš izkazal? Ali misliš, da sem ravno tako podla kakor ti?"

Slučajno sem zagrabila za nož in nisem mogla več obvladati svojih strasti. Vzdignila sem roko. Hotel je klicati na pomoč, pa je bil tako preplašen, da ni mogel spraviti nobenega glasu iz grla. Stopila sem korak naprej in mu zarinila nož v srce.

Nehote je pogledala mrtveca, zakrila si je obraz z rokami in se stresla po celem telesu. Potem je pristavila.

"Samo žena se mi smili. Njegova uboga žena."

Na poziv preiskovalnega sodnika je podpisala protokol.

Državni pravdnik je prižgal smotko in površno prelistal še ostale spise. Zatem je pomočil pero v črnilo. Vse podrobnosti slučaja sa mu bile znane. Šlo je za umor, storjen v veliki razburjenosti. Mogoče za bo smatralo sodišče za težko telesno poškodbo, ki je povzročila smrt. Navsezadnje je precej razbremenilnih okolščin. No. pa to je stvar zagovornika, Naloga državnega pravdnika je sestaviti obtožnico.

"Po paragrafu državnega zakonika 278 in 281 . . ."

KUPUJTE

DEFENSE BONDS in STAMPS

ČETNIŠKI VOJVODA

(JČO.) — "Washington Post" prinaša v številki z dne 3. jan. 1942 članek Andre Vissona, pod naslovom "Guerilla Leader — First General on the Third Front," ki ga priobčujemo:

"Zavedati se moramo. da neredno bojevanje v Srbiji proti Nemcem pomaga nam," je dejal presednik Roosevelt v svojem prvem govoru v vojni, ko je podal pregled raznega vojaškega in pomorskega delovanja v obeh hemisferah.

Vsako teh delovanj se zdi samostojno, a vsa skupaj pomagajo bodi silam osišča, bodi vojskovanju Združenih držav in njenih zaveznikov.

V resnici se še vedno malo ve o nerednem vojskovanju v Srbiji in o nenavadnem vodji te vojne o Draži Mihajloviču, prvem častniku, ki je v tej vojni napredoval do stopnje generala na tretji bojni črti, črti nastranjega odpora proti zasednim oblastim.

Ta 47 letni srbski častnik z rdečkasto rjavimi lasmi in prodirljivimi očmi za velikimi neobrobljenimi očali, se je rodil v Požarevcu kot edinec Vlajka Mihajloviča, polkovnika srbske vojske. Oče je bil dobrodušen, duhovit častnik. Sin je podedoval to duhovitost skupaj z ljubeznijo do glasbe — Draža igra mandolino in rad prepeva stare srbske pesmi — istočasno pa se je v njem razvil močan značaj. izkoriščujoč izredno vojaško znanje, ki si ga je pridobil v svoji mladosti.

Sedemnajst letni "deček" je vstopil leta 1910 v srbsko vojno akademijo v Beogradu. Tri in štirideseti letnik v tej akademiji. ki mu je pripadal tudi Draža Mihajlovič, se je moral vojne umetnosti učiti na bojišču namesto v šolskih klopeh. Leta 1912 so beograjski pripravniki zapustili šolo in stopili v borbo za svobodo Južne Srbije. Draža Mihajlovič se je pridružil šumadijski diviziji. Hrabri in hladnokrvni mladenič je pokazal globok občutek za osebno marljivost. Bil je vedno v prvih vrstah, leta 1913 je bil ranjen in se je vrnil v šolo z zadovoljstvom. da je tudi on prispeval k osvoboditvi stare, kot pravljica pestre Južne Srbije, ter s stopnjo pehotnega podporočnika in z zlatim odlikovanjem "Obilić" podeljenim za osebno hrabrost..

Beograjski pripravniki so nadaljevali svoje učenje, a po enem letu so Draža Mihajlovič in njegovi šolski prijatelji morali drugič zapustiti knjige Tri in štirideseti letnik so to pot poklicali na bojišče v svetovni vojni, v kateri so prve izstrelili Avstrijci z brega Donave na belo mesto Beograd. Mladi pehotni podporočnik se je boril v moravski diviziji, bil je večkrat težko ranjen in dobil je visoko odlikovanje "Belega orla" za hrabrost v borbah na Ceru in Suvoboru.

Ko so jugoslovanski dobrovoljci iz Združenih držav. Kanade in Južne Amerike zbrali leta 1917 na solunskem bojišču prvo jugoslovansko divizijo, je Draža Mihajlovič navdušen ob mislih da bo boj, v katerem sodeluje. uresničil stare sanje o eni domovini treh skupin Južnih Slovanov, postal poveljnik mitrajleske čete prvega jugoslovanskega pehotnega polka Ta mitrajleska četa je pod njegovim poveljništvom delala čudeže junaštva, o njem pripovedujejo mnoge legende in bila je strah in trepet za Bolgare.

Pred velikim splošnim napadom leta 1918. ki se je pozneje končal s prodorom na solunskem bojišču, je Draža Mihajlovič ranjen ležal v bolnici. Ko pa je zvedel, da se pripravlja veliki napad, je hitro odšel iz bolnice in se pridružil svoji četi, ki se je pod njegovim poveljništvom odlikovala v trdovratni borbi pri Dobrem polju in Gorničevem. kjer je prodor solunskega bojišča naznanil prvo zavezniško zmago. L. 1918 se je Draža Mihajlovič vrnil v svojo osvobojeno domovino kot zmagovalec, odlikovan z največjim jugoslovanskim odlikovanjem "Karadžordževo zvezdo" z meči.

Prihodnje leto je napredoval za pehotnega stotnika in dobil je poveljništvo čete kraljeve garde

Toda leta 1921 se je vnovič posvetil študiranju. Ko se je naučil vsega o vojskovanju v prakši, se je hotel spopolniti še v teoriji in vrnil se je v vojno akademijo. ki jo je končal leta 1925 s posebnim uspehom. Po treh letih dela v generalnem štabu je postal pomočnik na-

Nadaljevanje na 4. strani.

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah
Terezinka Polka
Na planincah—valček Štv. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY TAMBURICA — štv. M 571
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc.
463 West 42nd Street, New York

PREDSEDNIKOVA IZJAVA O NAMEŠČANJU INOZEMCEV.

"Sem globoko vznemirjen radi rastočega števila poročil, da delodajalci odpuščajo delavce, ki so slučajno inozemci ali celo tujerodni državljani. To je jako resna stvar. Ena reč je obvarovati ameriško industrijo, in zlasti obrambno industrijo, proti sabotaži, ali je povsem druga reč vreči ven iz dela poštene in lojalne ljudi. ki razun za okoliščine, da so slučajno rojeni drugje, so povsem patrijotični.

Tako počenjanje je toliko neumno, kolikor nepravično, in z obeh stališč igra v roke sovražnikov ameriške demokracije. S tem, da odpuščajo lojalne in dobre delavce enostavno zato. ker so se rodili v inozemstvu ali ker imajo "inozemsko doneča imena. oziroma nočejo dajati dela takim ljudem, delodajalci povzročajo ravno ono nezaupanje in neslogo, na katero naši sovražniki računajo za naš poraz.

Spomnite se nazistične tehnike: "Šuntaj pleme proti plemenu, vero proti veri, predsodek proti predsodku. Razdeli in zmagaj!"

Mi ne smemo dopuščati, da se kaj takega tukaj zgodi. Ne smemo pozabiti. da kar branimo, je svoboda; dostojnost. pravičnost. Mi si ne moremo privoščiti gospodarsko izgubo služb vseh lojalnih in patrijotičnih državljanov in nedržavljanov pri obrambi naše dežele in naših svobod.

Jaz nujno pozivljam vse privatne delodajalce, naj pametno ravnajo z ozirom na inozemce in tujerodne državljane in naj se zavedajo. da sinovi onih "inozemcev" ki so jih odpustili, utegnejo biti med onimi, so se tako junaško borili oziroma se borijo pri Pearl Harbor in na Filipinah.

Ni nikakega zakona proti zaposlovanju inozemcev razun v posebnih obrambnih delih tajne narave, in celo v takem delu delodajalec sme namestiti inozemca z dovoljenjem vojne ali mornariške uprave v smislu kontrakta".

F. D. Roosevelt.

Išče se ŠIVALKE za ŽENSKE KLOBUKE. — Vprašajte pri:
SUMMIT HAT CO., INC.
53 WEST 36th STREET,
(5th Floor.)
NEW YORK CITY
(3x)

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig.
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevčič
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math. Warček

MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Karl Strniša
Little Falls, Frank Masle
Worcester, Peter Rode

OHIO:
Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Supančič
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferenchak
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polanta
Krayn, Ant. Taučelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Hobel

WYOMING:
Rock Springs, Louis Taucher
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavil dr. F. J. Kern. Vezano Cena $2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj naroče knjižico — "How to become a citizen of the United States".

V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez Cena $1.50
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJA. Spisal B. Legvart. 148 strani. S slikami
Cena $1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani Cena 50c

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. S slikami. 168 strani.
Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh.
Cena .50c

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez...
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo.
Cena $1.—

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani.
Cena $1.—

ZDRAVILNA ZELIŠČA. 62 strani.
Cena .25c

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN. 7

"Ti je ne ljubiš? Koga pa' potem ljubiš? Nesposoben za vse, brez resnosti in zavesti svojih dolžnosti se odvračaš od edinega bitja. ki ti lahko nudi moralno oporo."

"Veličanstvo! Moje lastnosti so rodbinska dediščina! Nič ne morem za to, ako smo degenerirani."

Kakor okamenel, je bulil nanj cesar, nato pa je dvignil roko in močan udarec je začel nadvojvodo v obraz. Nadvojvoda se je opotekel in zamolklo zastokal.

"Proč, proč izpred mojič oči!" je zakričal cesar. "Izdam ukaz. kadar te bom zopet hotel videti."

Nadvojvoda se je boril s čustvi, ki so divjali v njegovi notrajnosti. Udarec je izruval vse. kar je bilo v njem še nravstvenih čustev. Spoštovanje pred rodbinskim poglavarjem, vzgojena pokorščina napram vladarju, vse to ga je napotilo, da se je molče pokoril ukazu. V njegovi notranjosti pa je divjal vihar, ko je s skelečimi lici zapuščal cesarski dvorec da se odpelje s svojo kočijo. Trabanti na hodnikih so dvigali helebarde, da ga počaste.

Dvornj orožniki so strumno stali in salutirali. V notrajnem dvorišču je stražeči oronžik zaklical: "Straža ven!" Z zastavo in godbo je prezentirala dvorna straža. Nadvojvoda se je grenko zasmejal. Nižji častnik, ki je s potegnjeno sabljo stal pred fronto, bi postal brezčasten, ako bi ne reagiral na udarec. On pa, princ, ki je nosil generalsko uniformo, mora prenašati takšno sramoto! Vedno bolj ga je žgalo čustvo prizadejane mu krivice in v nemem, zadrževanem gnevu so napolnile solze njegove oči.

Ko je prispel v svojo palačo, je stekel v svojo pisarno. Adjutant grof Wolkenstein je še reševal vloge in je presenečeno vstal, ko se je nepričakovano hitro vrnil nadvojvoda. Nadvojvoda je snel rokavice, vrgel generalski klobuk na tla in si odpasal sabljo. Potegnil je sabljo iz nožnice in jo vrgel na tla. Z nogo je stopil nanjo in jo zlomil na dva kosa. Portepe je takisto pomandral in ga strgal. Njegov nastop je bil tako divji, da grof Wolkenstein ni mogel najti besed, da bi ga vprašal, kaj vse to pomeni. Kakor blazen je nadvojvoda prihmastil k njemu in ga z obema rokama prijel za rame.

"Svarili ste me, grof. Vašim svarilom pa sem se smejal. Najhujše se je zgodilo, starec me je udaril v obraz."

"Cesarska visokost!" Grof je prestrašeno odstopil za korak, dva.

"Da, da, le bodite prestrašeni, mene, cesarskega princa, generala, soproga princezinje, očeta pravkar rojenega sina, je pretepl, kakor šolarčka. Sramujem se sam pred sabo!"

"Cesarska visokost! Njegovo veličanstvo je rodbinski poglavar, nad vami ima očetovske pravice. Udarec očetovske roke ne onečašča!"

"To je sofistika! Ako bi bilo to istina, bi ne čutil tako zelo te sramote. Ni res. Wolkenstein, jaz sem onečaščen kot mož in častnik."

Glasno je zastokal in se vlegel na širok divan, pokrit z medvedovimi kožami, ki je stal tik ob steni. Obraz in roke je skril v svilenih blazinah. Vse telo se je treslo od gneva, bolesti in sramote. Wolkenstein si ni vedel pomagati vpričo tega divjega izbruha užaljenih čustev.

"Cesarska visokost, iztreznite se. Končno je to vaš stric in cesar, ki je vas udaril. To jemlje udarcu, ako ne sramote, pa vendar vsaj ves sramotni značaj. Od najvišjega gospodarja v državi ne morete zahtevati zadoščenja. Tu je na mestu le samoobvladanje in trdni sklep, da nikdar ne daste povoda za kak enak prizor."

Kakor besen se je nadvojvoda vzravnal.

"Pa ravno ne! Brezčastno ščevo. lopova me je imenoval. Nočem, da bi ne imel prav. Dosedaj sem delal budalosti, odslej hočem delati samč podlosti. Naj ima veselje nad svojim nečakom."

Wolkenstein ga je skušal pomiriti.

"To pojde vse na oseben vaš račun, cesarska visokost. Bolje je, da se pokorite za enkratni pregrešek s strogostjo napram samemu sebi, kakor da se vdajate trenotni razburjenosti. Cesarska visokost, čisto gotovo je, da najdete zopet samega sebe."

Nadvojvoda se je dvignil in ga, divje se smejoč, udaril po ramah.

"Prav pravite, Wolkenstein! Ne oficir, marveč postni propovednik bi vi morali postati. Mene pa ne spreobrnete! V to pestro suknjo so me potegnili in mi vsilili žensko, ki je ne maram. Uspeh je bil sramoten. Sedaj žvižgam na vse in si hočem svoje življenje urediti po svojem okusu. Zabavati se hočem! Nočem več letati za koketnimi ženskami, ki bi me imele za norca. Cenene stvarce, sladka dekleta z ulice opravijo tudi svoje, ako hoče človek svoje življenje opustošiti. Le smejte se, Wolkenstein. to bo vžitek, da bo starec nemara mislil, da je sam zopet postal mlad. V mojih grehih naj mi bo on vzor!"

Nadvojvoda se je rezko zakrohotal, da je Wolkensteina kar spreletelo po telesu. Da bi nadvojvodi v tem razpoloženju prigovarjal in ga svaril, bi bilo brez pomena, zato je molče odšel. Ko je Wolkenstein odšel, je nadvojvoda še trenotek sedel na divanu, podpirajoč z rokami razgreto svojo glavo, kakor da bi snoval posebne načrte. Nato se je nenadoma dvignil in pozvonil svojemu strežaju.

Orgije na bakhanali.

"Joško! Ti si prefkan dečko in se spoznaš celo pri klobasnih ponvah. Ali veš za par brhkih punic, veš takšnih, kakršne se sprehajajo po Kartnerici? Toda mlade in postavne morajo biti! Da veš!"

Sluga je presenečeno, v največjem dvomu pogledal svojega gospodarja. Saj je bil sicer na marsikaj navajen, toda to je vendarle prekosilo vse, kar je že preje doživel. Odlašal je s svojim odgovorom. Nestrpno se je zarežal nad njim njegov gospodar.

"Ne delaj tako neumnega obraza in ne izgovarjaj se. Ako ničesar ne veš, pojdi k vragu! Saj so še drugi, ki so pametnejši kot ti!"

(Nadaljevanje.)

Četniški vojvoda

(Nadaljevanje s 3. str.)

čelnika štaba donavske divizije. V tem času je bil hkratu tudi pri kraljevi gardi in leta 1934 je odšel v inozemstvo, kot vojni attache v Sofiji. L. 1936 je bil premeščen v Prago, a l. 1937 se je vrnil v domovino kot načelnik štaba donavske divizije v Sloveniji.

Mihajlovičeva služba v Dravski diviziji, odkoder so ga l. 1939 poslali za poveljnika 39. pehotnega polka. je spopolnila njegovo vojaško sposobnost. Pridobil si je simpatije ne le svojih vojakov, temveč tudi meščanov, s katerimi je često prihajal v stik ter vzpodbujal delavnost slovenskih narodnih društev z jugoslovanskimi smernicami. Zlasti se je zavedal posebne važnosti tesnega sodelovanja med vojaštvom in prebivalstvom v pokrajini, ki je živela v občutljivi dobi spajanja treh skupin Južnih Slovanov v eno samo narodno edinico.

Ko je leta 1939 zapuščal svoj polk v Celju. so mu narodna društva tega zgodovinskega slovenskega mesta predale srebrno sabljo

Mihajlovič je zapustil svoj polk in postal načelnik štaba glavnega poveljništva za utrjevanje. Toda kmalu je prišel v spor s svojimi predstojniki glede življenjsko važnega vprašanja jugoslovanske obrambe. Bil je mnenja, da država s tako omejenimi denarnimi sredstvi kot Jugoslavija ne bi smela pričeti graditve utrjenih obrambnih črt, katerih obrambna moč je zelo dvomna, kar je pozneje dokazal zlom Maginotove črte.

Posledica tega spora je bila nemestitev Mihajloviča k jugoslov. glavnemu vojnemu nadzorstvu. kjer je imel še drug, mnogo pomembnejši spor s predstojniki

Spominjajoč se svojih izkušenj v Sloveniji, je svoje predstojnike opozoril na potrebnost vpostavitve tesnega sodelovanja med vojsko in narodnimi organizacijami, poudarjajoč in ostro obsojajoč tiste kratkovidne politike. ki so zanimajoč se samo za krajevna vprašanja, uničevali narodno edinstvo in ustvarjali vprašanje o izhodu mobilizacije. Nekateri med temi politiki. ko so zvedeli o Mihajlovičevi spomenici.. so se pritožili pri vojnem ministru in zahtevali kazen za tega častnika, ki si je drznil stopiti v politično življenje Jugoslavije in grajati njihovo delo.

Vojni minister Milan Nedič, ki zdaj igra v vlogi srbskega Quislinga — je zahteval, naj Mihajlovič umakne svojo spomenico. Ko je Mhajlovič to odbil, ga je Nedič kaznoval z 20 dnevi vojaškega pripora. Mihajlovič je napisal vojnemu ministru: "Ni mogoče prezreti politične nevarnosti, ki sem vas na njo opozoril. Bog naj mi pomaga, da se bo izkazala resnica in da me potem lahko kaznujete še z 20 dnevi pripora. Toda, če imam jaz prav. je naša domovina zares v nevarnosti."

Po tem dogodku je bil Mihajlovič premeščen v Mostar v Hercegovini kot pomočnik načelnika generalnega štaba primorske oblasti. V tej službi je bil, ko so nemška "stuka" letala obstreljavala Beograd, ne da bi prej napovedali vojno. Kot generalštabni častnik je polkovnik Mihajlovič vedel, da bo med prvimi potezami jugoslovanske vojske moral biti poskus prehoda skozi Albanijo. Poskušal je ta načrt uresničiti ne da bi čakal navodil. Toda bilo je prepozno.

Napadena preden je bila mobilizacija končana in oslabljena zaradi nesloge svojih kratkovidnih politikov, je bila Jugoslavija od premočnih sil osišča pobojena, navzlic junaškemu odporu armij generala Simoviča.

Draža Mihajlovič se je s svojimi oddelki umaknil v gorate pokrajine Sandžaka nad Pečjo in Novim Pazarjem. V teh planinah so našli zavetja mnogi vojaki, tam so svobodoljubni srbski kmetje dolge vrste rodov vodili boj proti Turkom. Drugi oddelki so se umikajoč se iz Južne Srbije, ki jo je Hitler dal za plačilo Bolgarom za njihovo tretje izdajstvo v času enega rodu, poskrili v planinskih predelih okrog Zaječarja, Paračina in Niša.

Osvojevalec je neusmiljeno zatiral prebivalstvo. katerega edini zločin je bil ta, da se je drznilo upreti Hitlerjevim načrtom in ustaviti njegovo napredovanje. Po najbolj zanesljivih poročilih je Hitler nameraval napasti Turčijo in Rusijo prvo nedeljo v maju. Simovičev državni udar, ki je bil izraz srbske nezadovoljnosti proti sporazumu z osiščem, je Hitlerja prisilil da je svojo potezo proti Rusiji moral odložiti do konca junija, ta zamuda šestih tednov je utegnila prispevati k ruski zmagi v borbi za Moskvo in, po drugi strani je Angležem zagotovila dragocen čas na Bližnjem vzhodu.

Srbe v razkosani Jugoslaviji je bilo treba strogo kaznovati za njihov "zločin." Srd je plamtel v srcih ljudi, skritih v svojih planinskih zavetjih ob vesteh o trpljenju njihovih rodbin v mestih. Bili so premagani, a še vedno so imeli svoje puške in nekoliko topov. Sklenili so, da bodo zvesti četniškim izročilom — članov tajne organizacije, ki je od l. 1903 vodila junaško borbo proti Turkom. Bolgarom, Avstrijcem in Nemcem — nadaljevali na isti način borbo proti svojim tlačiteljem.

Toda sedaj imajo za voditelja namesto malega trgovca vaškega učitelja ali vaškega duhovnika, prvič v svoji opevani zgodovini, generalštabnega častnika.

Draža Mihajlovič je postal njihov vodja.

Njegova hitro zbrana vojska 80 do 100 tisoč ljudi, ki rajši svobodni umirajo kot pa da bi živeli v suženjstvu, piše najbolj junaške strani te vojne, bojujoč se v neverjetnih, vprav fantastičnih okoliščinah v vojni, ki po besedah predsednika Roosevelta. koristi tudi tej deželi v njeni veliki borbi proti osiščni napadalni drhali.

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A ZA NAVADNO CENO

$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za $......

Moje ime ____________

Št., ulica ali Box št. ____________

Mesto in država ____________

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK

GRDINOVI KOLENDARJI

Odkar je bil oglas za velike stenske kolendarje, mi prihajajo pisma v katerih se glase naročila: "Pošljite tudi meni tak kolendar." Nekateri prilože nekaj znamk, drugi ničesar, tretji pa vprašajo koliko da kolendarji stanejo?

Takole naj bo: Ker kolendarji stanejo veliko denarja in tudi poštnina stane nekaj, za to naj pošlje kdor ga želi imeti vsaj 10 centov v znamkah, druga leta smo jih pošiljali po 20 centov. Takoj pišite na GRDINOVO FIRMO, 1053 East 62nd St., Cleveland, O.

(2x)

NABIRANJE KNJIG ZA VOJAKE.

Priprave bodo kmalu dovršene, za vsenarodno kampanjo nabiranja knjig za oborožene sile Združenih držav in trgovsko mornarico. Nabiranje se bo vršilo pod nadzorstvom odbora, izbranega od Ameriškega knjižničarskega udruženja, Ameriškega Rdečega križa in United Service organizacij.

To prizadevanje bo nosilo ime National Defense Book Campaign in upa se. da se nabere 5 do 10 milijonov knjig, da se napolni vojaške knjižnice, ki so radi hitrega naraščaja naših oboroženih sil, postale nezadostne

Prebivalstvo širom dežele bo naprošeno, da podari knjige v shrambo lokalnih šol ali knjižnic, od koder se bodo razdelile med najbližja vojaška taborišča

Vojaki bodo smeli izposojevati si te knjige brezplačno. Nabirale se bodo samo knjige. ne revije ali magazini.

NOVE USTRELITVE V JUGOSLAVIJI.

Po poročilih, ki so prispela z Londona, je bilo v koncentracijskem taborišču v Užicu ustreljenih 288 židov in 100 Srbov zaradi obtožbe, da so pomagali jugoslovanskim četnikom proti Nemcem. V poročilu se naglaša, da je med ustreljenimi bilo tudi mnogo žen in otrok. med drugimi pa tudi dr. Guttman in dr. Loewi. z

V koncentracijskem taborišču v "neodvisni" Hrvatski je bilo ustreljenih osem židov. ker so pomagali drugim 340 židom pobegniti iz nekega vstaškega taborišča in pobegniti k četnikom. Med temi 340 židi je bilo tudi 42 židovskih deklet.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.
Cena — $1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor .... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor .... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor .... .50

Frane Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV ...... .65

Ferdo Juvanec—Iz MLADIH LET. moški zbori .... .65

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) .... .50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj šocel je šov; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo .... .20

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči; Moj očka ma konjička dva; Dobiv sem pisemce; Slovo; Je vpihnila luč .40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska.. .20
Vso noč pri potoci .... .20
Jurjeva .... .25
Hodi Micka domo; Kaj drugega hočem; Zdravica .... .20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrič; Pe gradini .... .20

FERDO JUVANEC:
Zjutraj .... .20
Slovanska .... .20

PETER JEREB: Pelin roža; VASILIJ MIRK: Podoknica .... .20

ZORKO PRELOVEC:
Ko so fantje proti vasi šli.... .20
Le enkrat še .... .20
Slava delu .... .20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples ...... .35

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Holmar) .50
Orlovske himne (Vodopivec) .... .50
Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) .75
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) .... .30
V pepelnični noči, kantata za sole, zbor in orkester, (Sattner).... .50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) .... .60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo .... .20
Naši himni, dvoglasno .... .25
Gorski odmevi. (Laharnar). II. zvezek, moški zbori .... .30

ZA TAMBURICE:
NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk .... .75
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor (Bajuk) .... .70
Bom šel na planince, (Bajuk). podpuri .... .50

ZA CITRE:
Poduk za citre. — 4 zvezki — (Koželjski) .... 2.—

ZA KLAVIR:
Buri pridejo. — Koračnica — ..... .20
100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič ....1.—
FANTJE NA VASI. 18 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj.. .50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd, imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE
2¼ x 3¾ inčev — 224 strani
vezava umetno .... 25c.

KVIŠKU SRCE — (št. 355)
2¼ x 3¾ inčev — 224 strani
v belem celolidu ...... .50c

KVIŠKU SRCE — št. 408)
2¼ x 3¾ inčev — 224 strani
Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408)
2½ x 4 inčev — 255 strani
vsteVši Sv. Križev Pot
Cena $1.50

RAJSKI GLASOVI — (št. 416)
2½ x 4 inčev — 255 strani
vsteVši Sv. Križev Pot
Cena $1.50

SKRBI ZA DUŠO (št. 416)
3 x 4½ inčev — 512 strani
Cena $1.75

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2¾ x 4½ inčev — 384 inčev
Cena 75c

SVETO PISMO .... $3.—

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori označeni ceni. Zaloga pa ni opsebno velika, zato jih naročite čimprej, da Vam bomo mogli z njimi postreči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven
fino vezano .... .85
v usnje vezano .... .75

CATHOLIC POCKET MANUAL
v fino usnje vezano......1.—

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.